Maandag 25 November 1946

DAGBLAD

63ste Jaargang No. 4970

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE:
Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad
Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Franse communisten behouden de leiding

Katholieken boeken winsten in Belgische gemeente-verkiezingen

Groeiende verdeeldheid in Italiaanse Socialistische Partij

DE VERKIEZINGEN IN FRANKRIJK.

De Communisten schijnen hun kans voor het premierschap te hebben versterkt als gevolg van de gisteren gehouden verkiezingen voor de Raad van de Republiek. De bijna volledige uitslagen van de verkiezing om de 83.751 kiesmannen die het hogere huis van het parlement zullen helpen kiezen, tonen aan, dat de Communisten een kleine voorsprong hebben op de Republikeinse Volksbeweging (de MRP).

De Communisten hebben namelijk 24.721 kiesmannen, de MRP 24.446, de Socialisten 14.280, de Radicaal-Socialisten 8.381 en het rechtse blok van de Republikeinse Vrijheidspartij (de RPL) 11.742.

Het kiescollege zal op 8 December in de cantons van Frankrijk 200 van de 315 afgevaardigden in de Raad van de Republiek kiezen. Nog 50 afgevaardigden zullen aan de partijen worden toegewezen op basis van haar respectieve sterkte. De overige 65 zullen op 15 December door de kiezers in de overzeese gebiedsdelen worden gekozen.

De Raad, welke zwak is in wetgevende bevoegdheid vergeleken bij de Assemblée, zal samen daarmede den President van de Republiek kiezen.

Donderdag zullen de huidige President Georges Bidault, leider van de MRP, en het cabinet hun ontslag aanbieden. Het valt te bezien of het cabinet zal worden gevraagd om te blijven zitten tot de Raad bijeenkomst op 24 December of dat een nieuwe regering zal worden gevormd op basis van de gehouden verkiezingen. (Parijs, ANP 25.11)

DE GEMEENTEVERKIEZINGEN IN BELGIË.

Het Belgische Minister van Binnenlandse Zaken maakte bekend, dat de onvolledige gegevens van de gisteren gehouden gemeenteverkiezingen een belangrijke vooruitgang voor de Katholieken te kennen geven. Er zijn evenwel geen tekenen die wijzen op een overweldigende meerderheid. In ieder geval hebben de Katholieken, die de terugkeer van koning Leopold verlangen, definintieve winsten geboekt. Niettemin hebben de Liberalen en Socialisten hun positie vrijwel gehandhaafd. Deze pratijen volgen een middenkoers. In Antwerpen waar de Socialistische Premier Camille Huysmans met een Katholiek streed om het burgemeesterschap, gaf men elkaar niet veel toe. De Premier werd ternauwernood gekozen. (Brussel, ANP, 25.11).

TWIST IN DE ITALIAANSE SOCIALISTISCHE PARTIJ.

Inde Italiaanse Socialistische Partij is grote verdeeldheid ontstaan door het bittere dispuut tussen twee vooraanstaande leiders — den minister van Buitenlandse Zaken, Nenni en den Voorzitter van de Wetgevende Vergadering. Giuseppe Saragat. Thans ondergaat de Partij een van de grootste crises in haar geschiedenis. De reeds lang kiemende onenigheid laaide deze week hoog op toen Sarragat tijdens een onderhoud dat hij aan het conservatieve nieuwsblad „Giornale d'Italia" toestond, de socialistische tegenslagen in de onlangs gehouden gemeentelijke verkiezingen toeschreef aan het wantrouwen der kiezers in de pro-communistische tendenzen van Nenni's politiek.

Nenni stak op zijn beurt zijn verbolgenheid niet onder stoelen of banken en antwoordde in een scherp gestelde repliek in het partij-orgaan „Avanti", dat de voornaamste reden voor de Socialistische tegenslagen gelegen is in persinterviews met „bourgeois-publicaties", waarin „socialisten het op zich nemen om andere socialisten in discrediet te brengen". Nenni verklaarde dat het pers onderhoud van Saragat „een daad van algeheel wantrouwen in de politiek van de Socialistische Partij en tevens een zijdelingse aansporing voor de stemmers om ons hun vertrouwen te onthouden, daarstelt". Het Bestuur der Partij ziet zich thans gesteld voor wat het noemt „een plotselinge en betreurenswaardige rebellie en inwendige twisten". Woensdag werd besloten om een nationaal spoed-congres vande Partij in Rome te houden op 11 Januari a.s. De twist in de Partij-leiding blijkt tevens uit het beroep welke een andere leider Mario Zagari, tijdens een ander onderhoud met de „Giornale

PIETRO NENNI

„Een daad van algeheel wantrouwen...."

d'Italia" op de Socialisten deed, om zich af te scheiden van de coalitie-regering van de Gasperi. Zagari zeide: „In het huidige cabinet is de taak der Socialisten beperkt tot die van bemiddelaar. Deze taak zal hen vroeg of laat verlammen en vernietigen en de Christelijke-Democraten en Communisten zullen tegenover elkander komen te staan, met alle gevolgen van dien.

Tijdens het onderhoud zeide Saragat dat de heilzame lessen van de laatste verkiezingen, waren de versterking van de Communistische Partij en de verzwakking van de Christelijk-Democraten", ten gunste van de uiterst rechtse partijen".

Klaarblijkelijk doelende op de sterke „Uomo Qualunque" (Gewone Man) van Guglielmo Gainnini, zeide Saragat: Wij kunnen prachtisch zeggen dat een vierde grote uiterst rechtse partij reeds haar intrede heeft gedaan op het Italiaanse politieke toneel".

Hij besloot dat voor de komende jaren het uiterst rechts en het uiterste links de parlementaire verkiezingen zullen beheersen, waarbij rechts een kleine voorsprong zal hebben, die de vorming van een coalitie-regering en een linkse regering beide onmogelijk zal maken. (Rome, ANP 23.11)

President Truman is Zaterdag van zijn vacantie in Florida naar Washington teruggekeerd in verband met de mijnstaking. Men ziet den President hier in de stuurhut van zijn vliegtuig.

het nieuws van vandaag

De Franse Communisten hebben de leiding behouden in de verkiezingen van gisteren, hoewel hun voorsprong op de MRP thans niet zo groot schijnt te zijn als twee weken tevoren. Zoals reeds eerder werd gemeld zouden de verkiezingen om de Raad van de Republiek in normale tijd niet veel om het lijf hebben gehad, doch aangezien de Communisten als gevolg van de overwinning bij de verkiezingen voor de Algemene Vergadering eisten om de leiding te krijgen bij de vorming van een nieuwe regering werd met spanning gewacht op deze uitslag. Tenzij de andere partijen samenspannen is dus te voorzien, dat Frankrijk een communistische Premier zal krijgen. Van welke invloed dit zal zijn op de politieke ontwikkelingen in de rest van West-Europa moet worden afgewacht, doch in ieder geval zal het optreden van de Sovjet-Unie er niet minder driest door worden.

In België heeft het materialisme gelukkig nog zo diep ingevreten, getuige de uitslag van de gisteren gehouden gemeente-verkiezingen. De Katholieken gingen vooruit vergeleken bij de algemene verkiezingen van het voorjaar, vermoedelijk omdat de vrouwen thans meededen. Doch de berichten geven te kennen dat geen overweldigende meerderheid werd behaald door de Katholieken, zodat de terugkeer van Koning Leopold geenszins vaststaat.

Het verschijnsel, dat Christendom en Communisme steeds scherper tegenover elkaar komen te staan, openbaart zich in steeds meer landen. In Frankrijk zag men dat al bij de verkiezingen en naar het zich laat aanzien is dit ook het geval in Italië. De Socialisten, die tussen deze twee uitersten poogden te staan, verzwakken steeds meer. Op het ogenblik heerst er grote verdeeldheid onder de Italiaanse Socialisten, daar men het niet eens is over de richting die men uit moet.

Nenni en Saragat, twee socialistische leiders, oefenen openlijk critiek op elkaar en uit alles blijkt het onderlinge wantrouwen.

Omtrent de Indonesische overeenkomst wordt gemeld, dat het cabinet de vragen heeft geformuleerd, die aan de Commissie-Generaal bij terugkeer in Nederland zullen worden gesteld.

De leden van de Commissie Generaal schijnen zich echter geen zorgen te maken.

Schermerhorn voorspelde de goedkeuring van de overeenkomst door de regering en de Staten-Generaal over het einde van dit jaar. En Feyke de Boer bracht hulde aan Soekarno voor diens aandeel in de totstandbrenging van de overeenkomst.

JOEGOSLAVIË PROTESTEERT.

Het Joegoslavische Departement van Buitenlandse Zaken maakte bekend, dat aan den Grieksen ambassadeur twee nota's zijn overhandigd die een energiek protest inhielden tegen „agressieve handelingen gepleegd door Griekse vliegtuigen", doch de Griekse ambassadeur, te Beograd Alexander Dalietes, zeide dat hij geen enkele nota heeft ontvangen. Hij zeide dat hij „slechts op informele wijze was ingelicht door een vertegenwoordiger van het Joegoslavische Departement van Buitenlandse Zaken, van het incident en van het protest van de Joegoslavische regering". Een zegsman van het Departement van Buitenlandse Zaken zeide bij gelegenheid van een persconferentie dat de ontkenning van de ontvangst van deze nota's door den Grieksen gezant „slechts een voorbeeld méér is dat ons dwingt te geloven dat de Grieken schijnbewegingen maken teneinde hun eigenlijke houding te verbergen".

„Dit en bovendien nog de aanwezigheid van Britse strijdkrachten in Griekenland, tonen duidelijk aan dat een aanval beraamd wordt op de vrije volken. Alle bedreigingen voor de vrede in de Balkan komen van Griekenland". De zegsman zeide, dat de eerste nota aan den Grieksen vertegenwoordiger overhandigd werd op 22 November. Deze nota hield verslag in van het incident van 20 November waarbij Griekse gevechtsvliegtuigen tot vijf kilometer over de Joegoslavische grens zouden zijn gevlogen.

„Terwijl de nota aan den Grieksen vertegenwoordiger werd overhandigd, schonden nog meer Griekse vliegtuigen het Joegoslavische grondgebied", aldus de zegsman. De tweede nota werd op 21 November overhandigd. Op die dag zeide de Griekse gezant, dat hij „op informele wijze een vriendschappelijk onderhoud had gehad met een vertegenwoordiger van het Joegoslavische Departement van Buitenlandse Zaken.

Volgens de tweede nota zouden op 21 November twee vluchten hebben plaats gehad tussen negen en tien uur in de voormiddag, en één vlucht van een gevechtsvliegtuig en een bommenwerper nabij het dorp Hum op de 22ste November. „Beide vliegtuigen werden door ons luchtdoelgeschut gedwongen terug te keren". „Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft er nogmaals de nadruk op gelegd dat de regering met klem protesteert tegen deze ernstige schending van de souvereiniteit van ons grondgebied en de regering eist dat Griekenland die maatregelen neemt welke noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de Griekse luchtmacht zich aan verdere provocatieve handelingen zal schuldig maken (Beograd, ANP 23.11).

BESCHULDIGINGEN VAN DRAGOUM.

De Griekse Minister van Oorlog, Philip Dragoum deelde aan de Associated Press mede, dat de tegenwoordige onlusten in Macedonië en West-Thracië, geïnspireerd en geleid worden door agenten die te Bulkis, in Joegoslavië, geoefend worden in het vechten en in de propaganda".

„Griekenland zal tegen elke prijs blijven vechten voor de onafhankelijkheid van zijn democratie. Wij kunnen een totalitair stelsel dat zo indruist tegen onze zeden en traditie niet aanvaarden", aldus Dragoum (Salonika, ANP 24.11 vertraagd).

STUDENTEN BETOGEN IN CAÏRO.

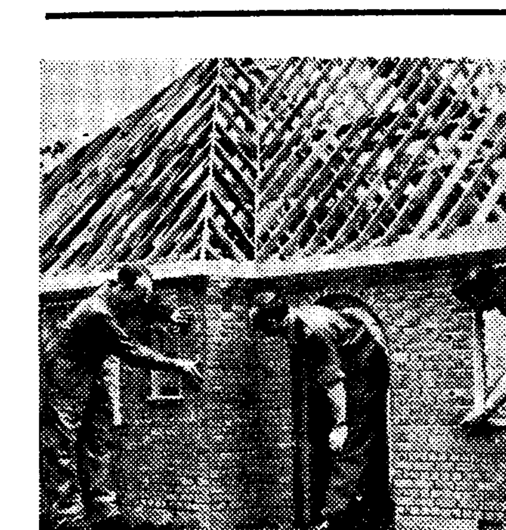
Twee groepen demonstrerende studenten te Caïro kwamen in botsing met de politie. Deze demonstraties vinden hun oorzaak in het feit, dat het grootste Egyptische politieke probleem van deze tijd — de voorgestelde herziening van het Engels-Egyptisch Verdrag — zijn behandeling in het parlement nadert. In het voorstadje Giza braken ongeveer duizend studenten van de Fuad Universiteit los onder het uiten van kreten als: „Weg met Sidky — weg met Bevin", terwijl zij de onmiddellijke evacuatie van de Britse troepen en vereniging met het Nijldal eisten.

Krachtige politie - eenheden hielden de studenten tegen door over hun hoofden heen te vuren. Eén politie-agent werd ernstig gewond, terwijl verschillende studenten lichte verwondingen opliepen. De studenten van de Middelbare School te Koedvisch, die trachten het gebouw te verlaten, werden door de politie tegengehouden en teruggedrongen. Ook hier werden schoten in de lucht gelost. De regering van Sidky Pasja denkt aanstaande Dinsdag in het Parlement de debatten te openen over de voorstellen naar aanleiding van Pasja's langdurige discussies met Bevin.

Enkele leden van de Egyptische delegatie bij de besprekingen tussen Sidky Pasja en Bevin deelden mede, dat Bevin de Egyptische souvereiniteit over de Soedan voorgesteld, waarbij de tegenwoordige administratie onveranderd zou blijven, totdat de Soedan voor zelfbestuur gereed zou zijn. Ook heeft Bevin aangeboden de verwijdering van de Britse troepen per 30 September 1949 (Caïro, ANP 24.1).

ZALIGVERKLARINGEN.

29 Rooms-Katholieken die in het jaar 1900 in China voor hun geloof stierven, zijn Zondag tijdens een grote plechtigheid in de St. Pieterskerk te Rome zalig verklaard. Deze groep martelaren bestaat voor het grootste deel uit priesters, waaronder onderdanen van Italië, Frankrijk, Nederland en België en veertien Chinezen. Pelgrims uit Frankrijk, België, Nederland en Spanje alsmede verschillende Chinese bisschoppen woonden de plechtigheden bij, die Zondagavond haar hoogtepunt bereikten, toen de Paus de plechtigheden van de zaligverklaring leidde (Vaticaanstad, ANP 24.11).

Als gevolg van het tekort aan materialen moeten de soldaten, die van het Britse Ministerie van Arbeid een opleiding krijgen in het bouwen, zich tevreden stellen met het maken van zulke speelgoedhuizen.

Godsdienstonderricht op Curacao

De moderne tijd heeft toch mooie dingen. Wat een ijver in de laatste 25 jaar, om te zien hoe men het godsdienstonderricht kan verbeteren.

Wij zien, hoe men in Nederland een overzicht schreef van de geschiedenis van dat kleine groene boekje, dat „catechismus" heet en nu viel er weer op onze tafel een boek neer „De R.K. Catechesatie in Vlaams België van het concilie van Trente" af door Em. Frutsaert, uitgave „de Kinkhoren" Brugge 1934.

Wij weten, dat het onderricht in het geloof de taak van de kerk is en wanneer wij hier dus spreken over godsdienstonderricht, dan is dat slechts in de geest van de kerk. Immers, reeds in het jaar 1935 werd een decreet uitgevaardigd vanwege de congregatie van het concilie waarbij de studie van het godsdienstonderricht wordt aanbevolen, natuurlijk altijd onder leiding van de plaatselijke kerkelijke oversten.

Ons is uit de geschiedenis bekend, hoe reeds heel spoedig na de ontdekking van Amerika de opdracht kwam, dat geen schip naar de West mocht vertrekken zonder een priester aan boord en later was het een priester zelfs verboden naar het land van zijn missionering te gaan zonder de taal van dat volk te kennen. Op Curaçao zullen de Indianen ook van de Spaanse priesters van de kust — Curaçao viel immers onder het bisdom Coro — catechismus gekregen hebben. Gezien de spaarzaamheid van de gegevens over die tijden zal het ons wel niet gelukken enig concreet idee te krijgen over de wijze van catechesatie, van die missionarissen.

Als later de assiento-tijd opkomt weten wij hoe aan de overkant een man als Pater Claver werkte.

Deze Jezuïet zag de boten vol gevangenen van Curaçao komen. Hij zag de mensen maar een dag of wat. Hij kende amper hun taal, of moest door tolken tot hen spreken. En toch we weten hoe hij onvermoeid probeerde in die kostbare ogenblikken nog het een en ander aan hen te leveren. Alles moest wel primitief gaan.

„Er is één God" zeide hij tot hen en hij hief zijn wijsvinger op: „Eén God". „Maar zoals die ene vinger uit drie stukken bestaat, zo is God één, doch ook drie". Het meest noodzakelijke trachtte hij vlug bekend te maken op een heel eenvoudige wijze. Zo ook moeten de paters Capucijnen op Curaçao gewerkt hebben, toen zij hier in de Nederlandse tijd mochten komen vanwege de assiento-belangen.

Heel de achttiende eeuw was het onderwijs in de godsdienst gebrekkig, daar de zielzorg veel te wensen overliet. We zien op Aruba en Bonaire leken die de plaats innemen der geestelijken zoals de bekende Cornelis Marten op Bonaire. Op Curaçao kan men ook niet spreken van geregelde geestelijke bediening. Als een pater Zalas, een Mercedariër, hier een paar maanden is dan doopt hij een kleine 2000 mensen. Hoe hij catechismus gaf? Waarschijnlijk op de wijze als Petrus Claver. We horen in de kerkelijke stukken van de achttiende eeuw toch soms van aparte catechismuslessen.

In een brief van de Katholieken van Curaçao in het jaar 1772 naar den aartspriester van Nederland geschreven lezen we, dat de nieuwe pastoor Zondagsmiddags catechismusles moet geven aan de kinderen, of anders een- of tweemaal in de week.

In de tijd van de paters Franciscanen (1776 — 1820) preekte men al volop in het Papiament en gaf men 's Zondags in de St. Annakerk drie preken, één in het Papiament, één in het Spaans en één in het Nederlands.

Eén der paters Franciscanen vermeldt uitdrukkelijk dat deze Papiamentse preek een catechismuspreek was. Men had in die dagen ook een aparten pater aangesteld voor de kinderen, die de eerste H. Communie moesten doen.

Als Mgr. Niewindt, de eerste Apostolische Vicarius op Curaçao komt, gaat hij er spoedig toe over om een catechismus te laten drukken en wel een in de volkstaal. Ds. G. B. Bosch heeft in zijn boek „Reizen in West-Indië" Utrecht 1829, ons daar het een en ander van verteld. De dominee prijst de ijver van Mgr. Niewindt en sprekend over het Papiament zegt hij eerlijk gehoopt te hebben dat die onvolmaakte taal zou vervangen worden door het Nederlands, doch die hoop is nu wel voorgoed de bodem ingeslagen, schrijft hij, nu Mgr. Niewindt niet alleen gaat preken doch gaat drukken in het Papiament.

Ds. Bosch is een eerlijk man. Hij zegt er zelf onmiddellijk bij, dat hij inziet dat Mgr. Niewindt redelijk doet. Hij schrijft letterlijk: „zeekerlijk met goede inzigten, om naar behooren voor hunne gemeente nuttig te zijn", ging Mgr. Niewindt daar toe over.

Zo is het eerste boek in het Papiament een catechismus geworden. Een klein boekje is het maar. Het bestaat slechts uit enkele bladzijden en is b.v. veel kleiner dan de catechismus in het Neger-Engels, die een tijdje daarvóór in Suriname uitkwam. Later verschenen er meer uitgebreide catechismussen, doch het persoonlijk contact was natuurlijk het voornaamste. Zo werden er in de verschillende grote parochies plaatsen aangewezen waar catechismuslessen gegeven werd. Zo op Santa Maria, op Paradijs (beter Bethlehem) op Dominguito. De seminaristen op Barber hielpen daarbij. Een beroemd geworden catechesatielocaal was de „boog" in de fortmuur, waar jarenlang de jeugd van Punda werd opgevangen.

Men had de scholen, dus het gemakkelijkst was via de scholen en door de priesters zelf.

Reeds onder Mgr. Kistemaker zien we dat er ook Spaanse catechismussen gedrukt worden door het Vicariaat, dit natuurlijk voor de talrijke Venezolanen op ons eiland.

In de moderne tijd was er natuurlijk ook op Curaçao, voornamelijk onder de geestelijken belangstelling voor de nieuwere catechetiek. Het taalprobleem t.o.z. van het godsdienstonderricht bleef de aandacht vragen tot in het rapport-Ellis. We zagen een poging, om Curaçao ook een catechismus te geven in beelden.

De vereniging voor onderwijzend personeel Don Bosco gaf op een van de congresdagen een tentoonstelling van uitsluitend cathechetiek materiaal, om zodoende de aandacht te verzoeken voor dit zeer voorname gedeelte van de opvoeding.

Reeds jaren bestaan er op Curaçao cursussen voor onderwijzers en onderwijzeressen tot het behalen van een godsdienstdiplo-

ma. Men heeft hierbij niet precies het programma van de A en B acte van Nederland gecopieerd Tijdens de oorlog verscheen op Curaçao een herdruk van de Nederlandse catechismus, hier op de scholen in gebruik, terwijl in de hogere klassen auteur als Dekkers, Blanken enz. bekend zijn.

Men kent hier niet de catechisten-actie zoals in Venezuela waar door het tekort aan priesters de leken worden opgeroe--pen om op verschillende plaatsen les te gaan geven en de kinderen voor te bereiden tot de eerste H. Communie. De scholen zijn voorzien van moderner plaatwerk en men kent ook de teken-methode. Bij sommige personen kan men niet ontkomen aan de indruk, dat zij in hun boeken over catechetiek wel wat heel erg somber zijn over de resultaten van het godsdienstonderricht, tewijl aan de andere kant ook verschillende personen de moed verloren schijnen te hebben voor wat betreft het vinden van een éénieder voldoende methode.

Het moet toch inderdaad waar zijn, dat de vondsten van de moderne opvoedkunde in het vak godsdienstonderricht ook van dienst kunnen zijn, dat een catechismus die eeuwen geleden geschreven het gevaar loopt moderne vragen niet te behandelen, terwijl bovendien de aparte geaardheid van het land het nodig kan maken speciale problemen nader onder de loupe te nemen en met meer nadruk in de harten der kinderen te prenten. Moge dit korte overzicht van de geschiedenis van de catechetiek op Curaaoç aanleiding zijn tot verdere studie, opdat onder leiding van de Kerk het kind geholpen worde God te kennen. Mem lief te hebben daardoor in de Hemel te komen.

Schermerhorn verwacht goedkeuring Indonesische overeenkomst vóór 1947

De Boer huldigt Soekarno

WAT DE LEDEN VAN DE COMMISSIE-GENERAAL ZEGGEN.

Prof. Wim Schermerhorn verklaarde Zaterdag, dat de overeenkomst vóór het einde van dit jaar door de Staten-Generaal en de Regering zal getekend worden. Antara zeide, dat Prof. Schermerhorn op een persconferentie voor Indonesische journalisten sprak en dat hij met de andere leden van de Commissie-Generaal na besprekingen met het Nederlandse cabinet vóór Kerstmis in Java dacht terug te keren.

Feyke de Boer verklaarde, dat de ondertekening een grote stap naar wederzijdse samenwerking betekende. Hij drong er bij beide volken op aan alle vijandelijke gevoelens te onderdrukken. De Indonesische strijdlustigheid in Soerabaia veroorzaakte bij de Commissie-Generaal een onprettig gevoel.

De Boer huldigde Soekarno voor zijn aandeel in het bereiken der overeenkomst.

Het volksvertegenwoordigend lichaam van de Republiek zal volgens Antara een voltallige zitting wijden aan de ratificatie. Inmiddels zal ook worden beslist of dit lichaam zal worden aangevuld met nieuwe volksvertegenwoordigers (Batavia, Aneta).

CABINETSRAAD FORMULEERT VRAGEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken, Baron van Boetzelaer, zal voor enkele dagen van New York weerkeren om deel te nemen aan de besprekingen van de cabinetsraad met de Commissie-Generaal, waarvan de leden deze week uit Java terugkeren. Het formuleren van de vragen, die aan de Commissie-Generaal gesteld zullen worden, is de voornaamste taak van de cabinetsraad. die Zaterdag gehouden wordt.

De leden van de Ministerraad hebben allen verklaard, dat zij er zich van zullen onthouden een oordeel uit te spreken voor deze raadpleging heeft plaats gehad.

Er zijn drie punten, die opgehelderd moeten worden in hoeverre de voorgestelde Nederlands-Indonesische Unie zal functionneren en of zij niet een zuivere formaliteit is. Ten tweede de structuur zoals deze bij overeenkomst voorzien is waar gewezen wordt naar de „organen" van de Unie. Ten derde in hoeverre op de republikeinse vertegenwoordigers vertrouwd kan worden bij het nakomen der verplichtingen (Den Haag, Aneta).

VAN MOOK ONTKENT.

Dr. H. J. van Mook heeft Donderdag ontkend, dat hij gevraagd had van zijn post ontheven te worden. De geruchten, dat Dr. Van Mook ontslag had genomen deden de ronde in geheel Batavia (Batavia, Aneta).

CHINESE CONSULATEN.

Antara deelde mede, dat weldra Chinese en Britse consulaire bureaux in Medan zullen gevestigd worden. Li Tsjoenkoen, die ook vóór de oorlog Chinees consul was te Medan, wordt weldra uit Australië terug verwacht (Medan, Aneta).

VLIEGTUIGEN VOOR BATAAFSE.

Drie watervliegtuigen bestemd voor gebruik in Nederlands Indië zijn te Montreal door de Bataafse Petroleum Maatschappij aangekocht. Zij zullen over Amerika en Honolulu naar Java gevlogen worden door Noordamerikaanse vliegers. Deze week vertrekken zij van Montreal naar San Francisco (Montreal, Aneta).

PLANNEN VOOR TOERISME.

Gezamenlijke plannen om het toerisme te bevorderen van de Verenigde Staten en Groot Brittannië naar Nederland, België en Luxemburg zijn door vertegenwoordigers van de Lage Landen op een conferentie te 's Gravenhage opgemaakt. De sprekers hebben aangedrongen op een vereenvoudiging van de grensformaliteiten, het instellen van uniforme hotelprijzen en van toeristen-guldens. Ook zijn plannen gemaakt voor wederzijdse reclame langs de grote verkeerswegen en de instelling van een gezamenlijk Nederlands-Belgisch Luxemburgs reclame-bureau (Den Haag, Aneta).

ONDERSCHEIDING VOOR DE CLERCQ.

De Minister van Buitenlandse Zaken van Brazilië heeft Vrijdag aan den heer G. S. de Clercq, vertegenwoordiger van het Nederlands Informatie Bureau en het enige Nederlandse lid van het bestuur van het institutio Brazil — Holland de onderscheiding overhandigd van Ridder in de Orde van het Zuiderkruis. Deze decoratie werd hem toegekend als waardering voor het werk, dat hij verrichtte ter bevordering van de Braziliaans — Nederlandse betrekkingen (Rio de Janeiro, Aneta).
hoven, Aneta).

LOONSVERHOGING VOOR AMBTENAREN.

Donderdag is bekend gemaakt dat de Nederlandse ambtenaren 10% loonsverhoging krijgen met terugwerkende kracht van 1 October af en hogere gezinsvergoedingen en een betere overwerkvergoeding (Den Haag, Aneta).

PHILIPS NAAR VROEGER PEIL.

De Philipsfabrieken hebben medegedeeld, dat de dagelijkse voortbrengst van de fabrieken binnenkort weer het vóóroorlogse peil bereikt zullen hebben (Eind-

BEURSBERICHTEN.

De effectenbeurs herstelde zich bij lichte handel. De Indische cultuurondernemingen en voorname internationale industrieaandelen stonden aan de kop. Bank- en scheepvaartaandelen stegen tot 1¾ punt. Philips steeg 10 punten, Koninklijke Shell en H.V.A. elk 6½. Amsterdam Rubber 5½, maar Fokker daalde 9 punten. Staatsobligaties bleven stevig (Amsterdam, Aneta).

TELEPRINTER-TARIEVEN.

Indien de aanbevelingen van de consultatieve adviesraad van de internationale telegraaf-commissie wordt aangenomen, zullen de Europese teleprinter-tarieven teruggebracht worden op de helft van de telefoontarieven.

De adviesraad heeft in Den Haag de eerste na-oorlogse conferentie gehouden.

Twee belangrijke Nederlandse uitvindingen, op het gebied van teleprinters werden door den voorzitter Toussaint Perry bekend gemaakt. De eerste uitvinding voorkomt interventie van de telefonisten bij het tot stand komen van de teleprinter- connecties. De tweede uitvinding geeft men automatisch „weiger"-sein wanneer het toestel vastloopt en de zender herhaalt dan automatisch het bericht (Den Haag, Aneta).

NAAR EEN RADIO-UNIE.

Aneta vernam van officiële zijde dat de Regering op het ogenblik overweegt een permanente radio-unie in te stellen om het Nederlandse radio-instituut te vervangen dat was ingesteld om de werkzaamheden van de 4 grote omroep verenigingen te coördineren. Het doel hiervan is een uniforme loonschaal in te stellen, dubbele programma's te voorkomen en op doeltreffender wijze onderhandelingen te kunnen voeren met Buitenlandse omroepverenigingen. (Den Haag, Aneta).

SPIERPIJNEN.

Laat uw leven niet ondraaglijk worden door spierpijnen, rheumatiek, rugpijn etc. Dank zij het middel SINDOSAN, is het niet langer noodig last te hebben van die kwalen. SINDOSAN werkt doeltreffend en reeds bij de eerste keer en bestrijdt pijnen, veroorzaak door over-vermoeidheid. Weldra voelt u zich weer heelemaal opgekikkerd. Koopt heden nog SINDOSAN bij uw apotheker. Indien u er niet volkomen tevreden bent, stuur dan het leege pakje op en u krijgt uw geld terug. No. 1, Agents: de Lima & Co.

VRIJHEID VAN VOORLICHTING.

L. J. C. Beaufort, de Nederlandse gedelegeerde op de Algemene Assemblee van de Verenigde Naties, heeft Woensdag het Philippijnse voorstel om het volgend jaar een internationale conferentie te houden betreffende de vrijheid van voorlichting, warm gesteund. (New York, Aneta).

TER DOOD VEROORDEELD.

L. J. Blom van Zwolle is Donderdag door een biezondere rechtbank ter dood veroordeeld. Hij is schuldig bevonden aan samenwerking met de Duitse bezetters en het verlenen van bijstand bij het aanhouden en mishandelen van Nederlandse vaderlanders (Almelo, Aneta).

CURAÇAO

EEN NIEUWE POLITIEKE PARTIJ OP CURAÇAO?

Verschillende malen wezen wij reeds op de activiteit van het herleefde weekblad „Curaçao". Wij wezen er op, dat nu eindelijk zij die zwegen en ons maar alleen de verkeerde richting van de zgn. „Democratische partij" lieten bestrijden dan toch eindelijk los zijn gekomen.

Waar wij nog niet opwezen, maar wat wij toch aan voelden komen, was, dat men zou aansturen op een nieuwe politieke partij-organisatie. De eerste woorden daarover zijn losgekomen in het jongste nummer van „Curaçao" van Zaterdag. Wat wij bevroedden was waar. Men gaat de richting op van een nieuwe organisatie, een nieuwe partij. De woorden zijn nog heel voorzichtig afgewogen, de partij is nog „in statu nascendi".

Het is een logisch gevolg. Maar waarom is men niet wat dapperder? Wij geven aan ieder het recht om naar de vrijheden in dit staatsbestel een partij op te richten.

Wij katholieken hebben onze eigen partij-organisatie, een partij waarvan het nieuwe bestuur tekenen van activiteit toont. Onze levensopvatting als een geheel eigene heeft ons katholieken in het jaar 1937 doen besluiten tot een Katholieke Partij en die levensopvatting is sinds 1937 niet gewijzigd. Ofschoon wij wel eisen dat men critiek verdrage zo iets opgemerkt wordt over de beleving van onze principes in onze eigen partij. Het nieuwe bestuur zal dat, hopen wij, kunnen.

Evenzo als in Nederland een katholiek blad critiek mag hebben op een katholieke politieke organisatie, zo zal dat hier ook moeten. Dat moet mogelijk zijn. Wij moeten het nederig besef hebben, dat zulks nodig is, vooral bij zeer moeilijke problemen.

De nieuwe „Curaçao" Partij zal zich hopelijk niet op tè smalle basis stellen, zodat slechts bepaalde groepsbelangen voorbeeldig worden voorgestaan, terwijl echter de sociale noden van ons volk niet die directe belangstelling hebben.

Iemand voorspelde reeds in 1945 dat de zgn. „Democratische Partij" bij de volgende verkiezingen niet meer zou bestaan. Een zo spoedige „bekering" als wij nu zien hadden wij echter niet durven verwachten.

R.K. ZEEMANSHUIS.

Het nieuwe prachtige Zeemanshuis aan de Klipstraat (nu De Rouvilleweg) nadert zijn voltooiing. Een kort bezoek aan het nieuwe gebouw maakte indruk op ons. De zalen zijn ruim en groots, de kleuren der kamers geven stemming. Het prachtig frisse balcon biedt een prachtig uitzicht op de haven. Het is een werkelijk imposant gebouw geworden. De architect heeft er een eenheid van weten te maken, door de balcons uniform door te trekken. De accommodatie is modern en de gewonnen terreinruimte doet het gebouw vrij staan tot een eigen huis voor den zeeman, waar hij zich wel zeker thuis moet voelen.

Nog altijd ziet men den zeeman een beetje als de man met het moeilijke leven, getuige een gedicht dat we dezer dagen lazen:

Zeemansgebed.

God, ik wil met Je praten
al heb ik een rare ziel
Jij kent toch precies alle straten
van havens waar ik weer eens viel.
Geen luik, geen gordijn voor Jouw ogen
dat helpt! Jij kijkt er door heen
Ik ben door de wereld getogen
Met velen... nog sta ik alleen
Ik hoorde muziek door de muren
toen liep ik de kerk hier in
En morgen... dan gaan we weer sturen
God geef me nog eens een begin!

In dit overigens voortreffelijk gedicht wordt de zeeman weer voorgesteld als de man met de „rare ziel", een indruk die weggenomen moet worden. Hier op Curaçao zal de zeeman „niet alleen staan" dank zij het werk van het apostolaat voor den zeeman.

De datum voor de opening van het nieuwe zeemanshuis is door het Bestuur nog niet vastgesteld, daar men nog moet wachten op verdere afwerking van het gebouw. Ook ontbreekt nog het meubilair.

ONZE „ACTIEVE" STATEN.

Aan het Memorie van Antwoord van den waarnemenden Gouverneur op de Landsverordening houdende bepalingen betreffende gevonden zaken ontlenen wij het volgende:

„Nadat de ondergetekende aan Uw college onder andere de ontwerpen voor minimumloonregeling en voor decentralisatie mocht voorleggen, wil hij weer terugkomen op de regeling voor gevonden zaken......"

Het wordt werkelijk tijd dat onze Staten wat gaan doen.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Apothekersvereniging:** Hedenavond om 20 uur zal de heer Benny Leon voor deze vereniging een toespraak houden in het R.K. Zeemanshuis.

— **R.K. Partij:** De afdeling St. Anna vergadert morgenavond om 20 uur in het Theater Brion om naar Dr. M. F. da Costa Gomez te luisteren.

— **J.P.F.:** Dinsdagavond om 20.15 uur houdt de Colombiaanse Consul-Generaal, Dr. Carlos Posada Gaviria, in de Club J.P.F. een lezing. Een orkestje zal bovendien enkele classieke nummers ten gehoren brengen.

FISK JUBILEE SINGERS VANAVOND IN ROXY.

De Fisk Jubilee Singers, het beroemde koor van kleurlingen uit de Verenigde Staten, zal hedenavond in onze Stadsschouwburg (Roxy) optreden na op Aruba groot succes geboekt te hebben. Wij publiceerden reeds eerder biezonderheden omtrent dit beroemde koor, dat volgens traditie uit goede zangers is samengesteld.

SCHEEPSBERICHTEN.

24 November.

Cape Hawk van Cristobal; Cape Hawk naar Engeland; Samthyne van Londen; Saxon Star van Cristobal; Saxon Star naar Liverpool; Clio van Kingston; Lake Kamloops naar Haifa.

25 November.

Dido van Cristobal.

ONZE TELEFOON

Telefoon 1858 van de redactie weigert sedert gisteren dienst.

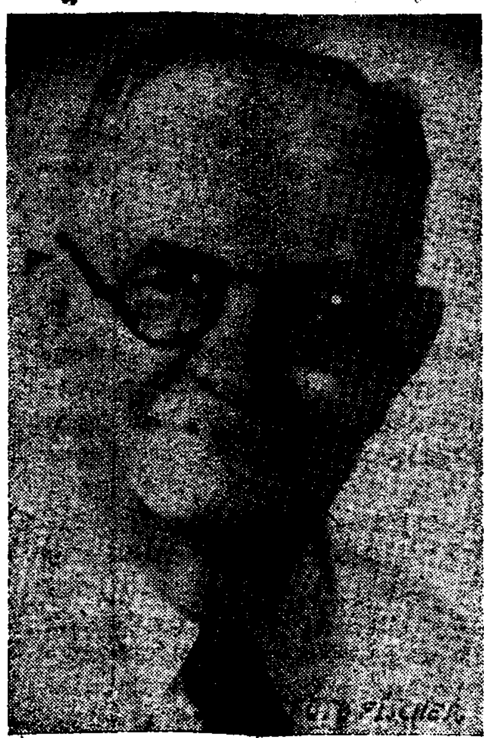
Degenen die ons trachten op te bellen zullen dit vergeefs gedaan hebben. Hoewel wij de telefoondienst viermaal waarschuuwden is nog niemand van deze dienst zich komen melden.

C. S. Gosira JPEz

Een groot Curacaoenaar heengegaan

Na een langdurige ziekte, welke de laatste tijd een ernstige wending nam, is de heer Christoffel Steinmeier Gorsira JPEz. Zondagmorgen om half vijf overleden.

Met de dood van den heer Gorsira is een algemeen geacht en geëerd man heengegaan, een man die met recht een groot Curaçaoënaar genoemd mag worden. De enorme belangstelling die gistermiddag bij zijn begrafenis op de Protestantse Begraafplaats op Pietermaai getoond werd door mensen uit alle lagen van de bevolking, ondanks het feit dat velen de treurige mare niet vernomen hadden als gevolg van de Zondag en het regenachtig weer, is daar wel een bewijs van.

WIJLEN C. S. GORSIRA JPEz.
Goedheid en wijsheid........

En dat het Curaçaos Gouvernement de grote verdiensten van den overledene zeer hoog schat, blijkt er wel uit, dat de waarnemend Gouverneur Mr. Frans A. Jas bij de teraardebestelling het woord voerde om te memoreren in hoeveel hoedanigheden en functies de heer Gorsira het land gediend heeft, zonder ambtenaar te zijn geweest.

Doch niet alleen in officiële kringen heeft het overlijden van „Sjon Joontji" een grote schok veroorzaakt. Ook in financiële, handels- en scheepvaartkringen, in sociale en culturele kringen heeft zijn verscheiden herinneringen opgewekt aan zijn sympathieke en bekwame persoonlijkheid. Goedheid en wijsheid waren verenigd in dezen man, tot wien iedereen zich kon wenden voor raad. „Sjon Joontji" had een rijke kennis over vele onderwerpen, beheerste verschillende talen, was een bereisd en belezen man en wist zijn meningen zo scherp, maar toch zo simpel te formuleren, dat men zelden voor eenzelfde geval terug behoefde te komen.

Doch „Sjon Joontje" wist ook te luisteren en dagewenst geheimen te delen. Wat hem in vertrouwen was medegedeeld, werd nooit verder verteld, een eigenschap, die vooral van waarde is in deze kleine gemeenschap waar geheimen practisch niet bewaard kunnen blijven.

En daarom kwamen velen tot „Sjon Joontji", waar hij zich ook mocht bevinden, om hem te raadplegen. Het beeld van den man, achterstevoren gezeten op zijn stoel, met tussen de vingers een brandende sigaret waar hij nimmer aan trok, is algemeen bekend. Als een Curaçaose Solomon luisterde hij naar alle détails om dan zijn eigen mening scherp omlijnd uiteen te zetten. Belangstelling toonde hij voor alles, zodat, toen hijdat nog kon, hij 's morgens de ronde deed in de kringen die hem het nieuws zouden kunnen verschaffen.

Het is mogelijk te betreuren, dat de heer Gorsira zich nooit ernstig op de journalistiek heeft toegelegd. Hij had er alle eigenschappen voor. En hij voelde ervoor, getuige zijn correspondenties voor het „Nieuws van de Dag" in het begin van deze eeuw en voor de Associated Press gedurende vele jaren. Van zijn hand verschenen ook tal van rapporten en verschillende publicaties. Enkele jaren geleden was zijn brochure over het monetair beleid een stuk werk, dat niet alleen hier, doch ook in het moederland opzien baarde. Zijn pleidooi voor een onafhankelijke Curaçaose gul den heeft weerklank gevonden en gevoegelijk kan van den heer Gorsira gezegd worden, dat hij de redder is van de Curaçaose gulden.

Doch de belangrijke daden, welke de heer Gorsira gedurende zijn leven — hij werd 74 jaar — verricht heeft, zijn legio. Na de Gouvernementsschool hier doorlopen te hebben, studeerde hij rechten, werkte in de firma van zijn vader, gaf leiding aan een likeur-distilleerderij, controleerde de boekhouding van de Spaar- en Beleenbank en werd later lid van de Directieraad, gaf leiding bij de redding van gestrande schepen, trad op als secretaris van de Nederlands-Venezolaanse Commissie van den Nederlandsen Zaakgelastigde in Caracas (1903—1904), nam de leiding in de Firma Wde. John Gaerste, werd agent van Italiaanse, Franse en Britse scheepvaartlijnen, trad op als Vice-Consul van de Verenigde Staten van Noord-Amerika (1906—1919), nam actief deel aan allerlei onderzoekingen, maakte rapporten, gaf juridische adviezen aan de Curaçao Trading Company, werd lid en vervolgens Voorzitter van de Curaçaose Hypotheekbank, Directeur van de Postspaarbank, Directeur van de Curaçaose Bank, Wijkmeester van zijn District, lid en Onder-Voorzitter van de Koloniale Raad, Lid van de Raad van Bestuur (sinds 1927) en Onder-Voorzitter van deze Raad (1937—1944), Voorzitter van de afdeling Curaçao van het Rode Kruis en lid van allerlei commissies en comité's.

Deze opsomming is geenszins volledig, doch wij hopen, dat zij een beeld geeft van het vele en verdienstelijke werk, dat de heer Gorsira verricht heeft.

Verschillende officiële onderscheidingen waren dan ook zijn deel. Wij noemen hier: Ridder in de Orde van Oranje Nassau, Ridder in de Kroonorde van Italië, Ridder in het Franse Legioen van Eer, het Kruis van Verdienste van het Nederlandse Rode Kruis, de Eremedaille van het Costarikijnse Rode Kruis.

Doch afgezien van dit alles was de heer Gorsira gewoon een goed mens, iemand met een warm hart, dat niet alleen klopte voor zijn geboortegrond, maar ook voor zijn behoeftige medemensen. Dat is het wat hem vooral een groot Curaçaoënaar deed zijn en ons zijn nagedachtenis doet eren. Moge hij na het vruchtdragende leven, waaraan thans een einde is gekomen, de eeuwige rust vinden.

Aan de familie van den heer Gorsira en zij die hem het naaste bij waren, bieden wij hier onze oprechte condoléances aan.

Bekendmaking

De Algemeen Militair Commandant maakt hierbij bekend, dat ingaande Maandag 25 November a.s. tot nader order de mogelijkheid wordt opengesteld voor gedemobiliseerde schutters, V.K.C.'ers en Nederlandsche Reserve en dienstplichtigen **TE BONAIRE**, om zich op te geven voor het aangaan van een verbintenis bij de in het Staatsdeel Curacao te detacheeren Rijkstroepen.

Aanmelding op werkdagen van 8 - 12 uur v.m. bij den Detachementscommandant der Militaire Politietroepen in de Brionkazerne, alwaar voorts alle gewenschte inlichtingen kunnen worden bekomen.

De Algemeen Militair Commandant vnd.,
H. J. Suermondt.

3-1

SPORT

CURAÇAO — ARUBA.

Als volgt zijn de uitslagen van de tijdens het weekeinde gespeelde wedstrijden tussen Curaçao en Aruba.

Zaterdag: Curaçao — Aruba 4—0.

Zondag: Curaçao — Aruba 1—3.

DEELNEMERS VAN TRINIDAD ARRIVEREN TE BARRANQUILLA.

Zaterdag arriveerde te Barranquilla het vierde contingent van de sportdelegatie van Trinidad naar de Olympische Spelen. Het blad „Heraldo" had een onderhoud met den leider Albert Brown, die zeide dat Trinidad goede hoop heeft dat de ploeg hardlopers, in het biezonder sprinter McDonald Bailey, die bekend is onder de naam „brown bullet" het wereld-record van de 100 meter zal behalen (Barranquilla. (AP) 24.11).

BONAIRE

OUDE GRAVEN.

Midden in Nikiboco is vroeger een kerkhof geweest. Achter het huis van Hosé de Palm zijn nog enkele resten van graven te zien, maar zozeer verwaarloosd, dat men er nauwelijks graven in herkent. Oude mensen echter weten nog zeer goed, dat deze hopen stenen netjes opgestapelde tomben vormden. Het kerkhof strekte zich uit tot over de weg, die naar het huis leidt en nog een eind Oostwaarts tot op de grond van Rosalia de Palm.

Volgens den boswachter moeten er ten Zuiden van Tera Cora nog verschillende graven te zien zijn uit de oude tijd. Zij liggen verspreid in de wildernis.

Het bekende „Graf van de Portugees" bij de Blauwe Zoutpan is al eens opengemaakt en uitgegraven in de hoop er goud in te vinden, maar de koene gravers kwamen bedrogen uit.

VOORPAZ.

De kerkgang van een vrouw, die moeder geworden is, heet op Bonaire voorpaz. Vreemd is, dat dit woord alleen op Bonaire in zwang is en niet op Curaçao of Aruba. Daar heet de kerkgang presentacion. Niemand kan enige opheldering geven omtrent herkomst of betekenis van dit woord.

SURINAME

ZWEMBASSIN IN PARAMARIBO.

Men schrijft ons:

Door het Departement Openbare Werken & Verkeer in Suriname werd aanbesteed:

„Het bouwen van een tweede „Suhoza" (Zwembassin) in Paramaribo".

Dit werk, waarmede reeds een aanvang gemaakt is, werd toegewezen aan de Firma Mathijssen.

Met het ss. „Cottica" werden de benodigde machines aangevoerd. De bouw van dit bassin zal gereed zijn op 1 Januari 1947. Verlofgangers uit Curaçao kunnen zich voortaan de moeite besparen naar Republiek te gaan.

Voor dit doel werd het pand van den heer J. Alvares, Gravenstraat No. 192 gebruikt, die bereids als Directeur van deze onderneming werd benoemd. De Heer Alvares is een 70-jarige oud gepensioneerde ambtenaar. Tot onder-directeur werd benoemd den heer J. M. C. Parisius, gepensioneerd hoofdonderwijzer, die in geen maanden zijn pensioen uitbetaald kon krijgen en telkens met een kluitje in het riet gestuurd werd, met de woorden: „Het komt in orde".

Wij wensen den gepensioneerden veel succes met deze benoemingen en het is te hopen, dat zij behalve hun pensioen ook hun salaris op tijd uitbetaald krijgen.

EMMASTAD

CABARETAVOND IN CLUB ASIENTO.

Zaterdagavond vond in de Club Asiento een geslaagde cabaretuitvoering plaats, die zeer druk bezocht was. Vooral de moppen over het „paradijs" Curaçao vielen zeer in de smaak. Na de uitvoering werd er nog enkele uren gedanst op de tonen van Doy's Band.

NOORDAMERIKAANSE DECORATIES.

De Noordamerikaanse ambassadeur Stanley K. Hornbeck heeft Donderdag de Medal of Freedom met zilveren palmen aan twee en dezelfde medaille met bronzen palmen aan 55 oudleden van de Nederlandse verzetsbeweging uitgereikt.

De ambassadeur verklaarde ter gelegenheid van deze plechtigheid dat het optreden van de gedecoreerden niet alleen van militaire betekenis is geweest, maar dat zij ook belangrijk hebben bijgedragen aan de versterking van de banden tussen de beide landen (Amsterdam, Ane-

GEEN VLUCHTEN OP KERSTMIS.

De KLM heeft medegedeeld dat op 25 en 26 December — ter gelegenheid van Kerstmis — en ook op Nieuwjaarsdag men niet zal vliegen. De vertrekken van Amsterdam naar New York van 24 en 26 December zijn verschoven naar 23 en 27 December. Het aantal vluchten op 2 Januari is ingekrompen (Den Haag, Ane-

Vereeniging van Geemployeerden der Koninklijke Shell.

Op Woensdag 27 November 1946 des avonds te 8.30 uur zal in het Theater Asiento een

Gratis Filmvoorstelling

worden georganiseerd met een vijftal technische - en opvoedkundige films.

Alle belangstellenden vrije toegang (kinderen boven 14 jaar).

HET BESTUUR.

250 Jaar Russische Vlootpolitiek.

De Rus niet geschikt een eerste rangs vloot te bouwen

Rusland mag wel het klassieke historische voorbeeld heten van de continentale mogendheid, die wil doorbreken naar de open zee. En het was Tsaar Peter de Grote, die, thans juist 250 jaar geleden, aan dit streven voor het eerst vorm heeft gegeven. Reeds in zijn tijd werden expansiestrevingen merkbaar, die men radicaal zou kunnen noemen, namelijk, die met het hart van Rusland als centrum uitstraalden naar verschillende richtingen, waarin de open zee bereikbaar was: nl. naar de Oostzee, naar de Zwarte Zee en naar de Perzische Golf en Indische Oceaan. Het meeste succes heeft Peter de Groote wel gehad in de richting van de Oostzee, die omstreeks 1660 practisch een Zweedse zee was geworden.

Bij het verdrag van Nystad in 1721 wist hij zich namelijk het bezit te verzekeren van de kusten van de Finse Golf en van de strategisch hoogst belangrijke eilanden Dagö en Oesel, waardoor de eerste stappen zijn gezet naar een Russische contrôle over de Oostzee.

In de Zwarte zee was Peter de Groote minder gelukkig, misschien omdat hij teveel in beslag genomen werd door activiteit in de Oostzee, want zijn aanvankelijke veroveringen aan de zee van Azov en aan de Proeth moet hij weer teruggeven. Ook zijn pogingen bekend in de richting van de Kaspische zee.

Peter de Groote heeft het patroon ontworpen van het Russische expansionisme. Het duurde echter nog tot het einde van de 18e eeuw, eer dit patroon was uitgewerkt. En eerst onder Catharina de Groote kon men spreken van de Russische kolos, van het reuzenrijk dat zich uitstrekt van de IJszee en de Oostzee tot aan de Noordzee en aan de Kaspische zee. De zeemogendheden en vooral Engeland begonnen al vroeg het gevaar van dit continentale expansionisme te gevoelen, terwijl de landbeer zich naar alle richtingen ruimte trachtte te maken, wierpen zij strategische barrières op aan de grenzen van Turkije en Perzië, van Indië en China. Engeland werd vooral gealarmeerd, toen een Russisch-Turkse vloot onder admiraal Oetsjakov in 1799 doordrong in de Oostelijke Middellandse zee en zich meester maakte van de Ionische eilanden.

Hoewel bondgenoot van Rusland op dat ogenblik om de Fransen uit de Middellandse zee te verjagen, voelde het er niets voor een nog gevaarlijker concurrent als Rusland er voor in de plaats te krijgen. Het was voor hen eigenlijk de duivel uitdrijven met Beëlzebub. Van 1827 tot 1829 verschijnt weer een Russische vloot in de Middellandse zee en wel onder bevel van een Nederlander, admiraal Heyden, en thans als bondgenoot van Engeland en Frankrijk beiden. Hoewel admiraal Heyden zich een loyale strijdmakker toonde van zijn Engelse en Franse collega's Codrington en Rigny, met name in de slag bij Navarino.

Doch spoedig na deze slag is Heyden slechts de uitvoerder van de specifiek Russische verlangens, zonder zich aan zijn bondgenoten te storen: hij ondersteunt de Griekse zeerovers en laat het, door het inrichten van vlootbases op Rhodos en Kreta, op een breuk met Engeland aankomen. De bedoeling is duidelijk, de Aegeïsche zee moet een Russische binnenzee worden en dienen als springplank voor een contrôle van de Oostelijke Middellandse zee als flankdekking voor een eventuele stoot naar het Midden-Oosten, teneinde daar weer „het warme water" van Perzische Golf en Indische Oceaan te bereiken.

Tijdens de Russisch-Japanse oorlog in het begin dezer eeuw krijgt het Russisch expansionisme een gevoelige klap, die wellicht een voorloper was van de ineenstorting van het Tsarenrijk in 1917. Het Sovjet-régime toont in zijn beginsperiode geen duidelijke imperialistische neigingen, daarvoor werd het te zeer in beslag genomen door binnenlandse moeilijkheden. Nauwelijks zijn echter de Wit-Russische opponenten bedwongen, of ook het Sovjet-régime, geheel in het voetspoor van Peter de Grote en zijn opvolgers bouwt geleidelijk aan zijn strijdkrachten op naar alle randen van het reusachtige Europees-Aziatische continent.

In de eerste plaats zijn landstrijdkrachten, maar daarnaast toch ook zijn zeestrijdkrachten.

De Sovjet-marine van heden.

De voornaamste belemmeringen, we ke aan een Russische maritieme expansie in de weg staan zijn drieërlei:

Ten eerste is het Russische volk allerminst sea-minded, al was zijn grote Tsaar Peter dat ook;

Ten tweede moet Rusland door zijn geografische ligging zijn vloot in vier afzonderlijke delen splitsen, welke niet snel geconcentreerd kunnen worden (men denke aan de enorme afstanden, welke de IJszee, de Oostzee, de Zwarte zee en de Pacific van elkaar scheiden);

Ten derde kunnen de voornaamste Russische vloten, die van de Oostzee en van de Zwarte zee elkaar en de overige slechts bereiken bij de gratie van andere grote mogendheden (Sont, Straat van Gibraltar, Dardanellen en Suezkanaal).

Bij het bezien van de sterkte van de huidige Sovjetvloot moet men die belemmeringen ernstig in rekening brengen. Zij vormen de grote zwakke plek in de Russische buitenlandse politiek.

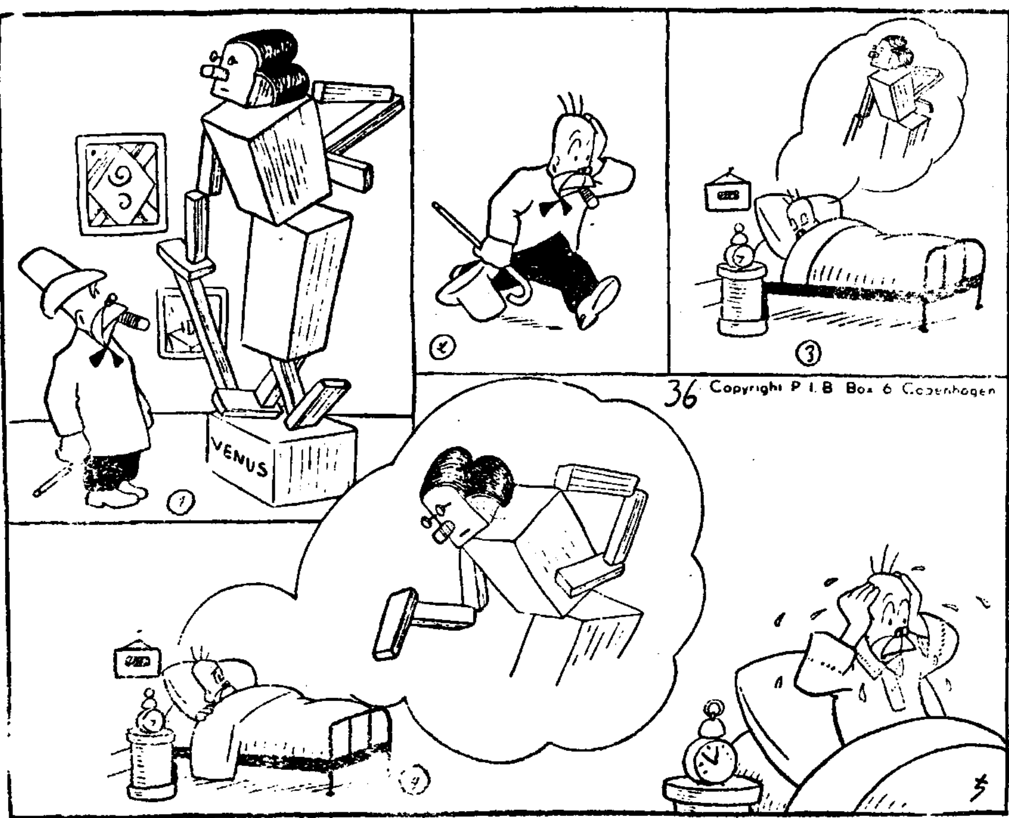
Voor zover bekend — Sovjet-Rusland doet nogal geheimzinnig met zijn vlootsterkte — beschikte de Sovjet-marine, behalve het lichtere materieel, over de volgende eenheden:

4 slagschepen: alle vier, weliswaar gemoderniseerd, doch daterend van vóór de eerste wereldoorlog, te weten 3 uit de Tsarenvloot overgebleven slagschepen van ieder plm. 23.000 ton en ieder bewapend met een hoofdbatterij van 12 kanons van 30,5 cm. Deze drie slagschepen, die na 1917 de revolutionaire namen kregen van Marat Oktiabrskaja, Revoloetsia en Parisjkaja Kommoena, hebben in 1942 hun oude namen uit de Tsarentijd van resp. Petropavlovsk, Gangoet en Sevastopol weer teruggekregen, alsof Stalin daarmede wilde aanduiden dat de oude militaire politiek van het Tsarenrijk werd voortgezet. Het vierde slagschip de Archangelsk werd in 1944 in het kader van het Lease-Lend-Scheme van de Britse marine overgenomen en heette toen „Royal Sovereign, het oudste slagschip van de Britse vloot (8 kanons van 38 cm. als hoofdbewapening en metende plm. 29.000 ton). Eén slagschip van 35.000 ton en 9 kanons van 40,6 cm. is op de Ordzjonikidse-werf in Leningrad in aanbouw doch vordert slechts langzaam.

Vliegkampschepen: één vliegkampschip is in afbouw metende 22.000 ton. Kruisers: 6 zware kruisers, waarvan 5 moderne en 3 lichte kruisers (oude typen), waarvan 1 ex-Amerikaanse kruiser nl. U.S.S. Milwaukee, thans Moermansk, welke op 20 April 1944 aan de Sovjet-marine werd overgedragen. Torpedobootjagers: 86 stuks, waarvan 67 moderne torpedobootjagers (46 van 1800 ton van het Stremitelni-type en 21 van 2900 ton van het Leningrad-type).

Duikboten: plm. 100 eenheden, waarvan 75% van moderne constructie. Het behoeft wel geen betoog, dat een vloot in vieren gesplitst op de hoge zee geen ernstige betekenis welke de Russische vloot heeft, moet dan ook alleen hierin worden gezocht, dat zij de binnenzeeën kan beheersen aan welks oevers geen grote zeemogendheden zijn gelegen en dat zij kan dienen als oefeningsvloot voor de opleiding van het personeel van een werkelijk grote vloot. De kernen zijn dus aanwezig om een 1ste rangs vloot op te bouwen. Maar of de Rus werkelijk daarvoor geschikt is, moet enigszins twijfelachtig worden genoemd.

(Op wacht).

ADAMSON BEZOCHT DE TENTOONSTELLING.

Ook in Rusland rijken en armen.

Moskou alleen heeft 30 millionnairs

Lage inkomen lijden onder hogen prijzen.

Rusland is het land waar de gelijkheid heerst, waar geen grote verschillen in welstand bestaan, waar een ieder proletariër is en de geldaristocratie dus onbekend is.

Dat is althans de opvating, die daarover in het buitenland veelal heerst. De werkelijkheid ziet er echter een tikje anders uit. Al was het bekend, dat personen die hoge regeringsposten bekleden, een hoge staat voeren, toch zal het voor velen een openbaring zijn te vernemen, dat er alleen in Moskou een dertigtal millionnairs wonen, aldus lezen wij in een correspondentie in de „N. Zür. Ztg." afkomstig van iemand, die tot aan het uitbreken van de oorlog in Rusland woonde. De schrijver geeft een zakelijke relaas van de bezit, zonder overigens critiek te verhoudingen van inkomens en leveren op het regime. Uit het artikel blijkt, dat het aantal lieden, die inkomens hebben van Rbl. 100.000 en meer, zelfs tot meer dan een millioen per jaar, heus niet zo gering is.

Alexej Tolstoi, (een neef van Leo Tolstoi), de onlangs overleden schrijver, die na de revolutie naar Amerika trok, doch in 1932 verlof kreeg terug te keren, kreeg voor het vertoningsrecht van zijn verfilmde roman over Peter de Groote van de staat 3 millioen Roebel, een bedrag, dat zelfs naar de maatstaf van Amerikaanse begrippen, geen kleinigheid is. Ook voor zijn boeken ontving hij geweldige honoraria. Tolstoi bezat in verschillende streken van Rusland villa's, verder auto's en hij had een zwerm bedienden. Hij kon echter zijn geld niet beleggen, want kapitalisten, volgens Marxistische opvatting, dus bezitters, die inkomsten trekken uit geldbelegging door arbeid van anderen, zijn er in Rusland niet. De rijkdommen van Tolstoi gingen op zijn erfgenamen over, want het erfrecht bestaat wel in Rusland.

* * *

Dit is echter slechts één voorbeeld uit velen. Rusland heeft evenals het Westen zijn industrie-koningen. Weliswaar zijn zij staatsambtenaar, doch zij leven in weelde door hun grote inkomsten. De schrijver sloeg de aankomst gade van zulk een „magnaat" in een groot hotel en het deed denken aan de entree van een vorst. Voor uitvindingen o.a. ten behoeve van de oorlogvoering, werden grote gratificaties uitgereikt, tot 600.000 Roebel toe. Directeuren van grote ondernemingen ontvangen salarissen, soms van 50.000 Roebel.

Zulke salarissen en inkomsten golden reeds vóór de oorlog voor de gewone dagelijkse uitgaven kon de koopkracht van de Roebel toen ongeveer gelijk worden gesteld met de Zwitserse franc. Voor luxe-artikelen was de koopkracht geringer, n.l. ongeveer 25 centimes. Maar ook in dit licht gezien, zijn zulke inkomsten toch zeer belangrijk en zij tonen in ieder geval aan, dat ook heid heeft kunnen ontkomen, om de verschillende praestaties ook naar een verschillende maatstaf te belonen.

* * *

Maar er is nog een ander verschijnsel, dat men in Rusland wel in de laatste plaats zou zoeken. In verband met de in de oorlog min of meer wettig geregelde zwarte markt en de op die markt thans door overheidsingrijpen ingetreden sterke prijsdaling, worden de hoge inkomens in sterke mate bevoordeeld boven de lage, voor welke laatste het kopen op deze markt buiten het bereik valt. De zaak ligt zo, dat gedurende de oorlog de boeren in toenemende mate land onttrokken aan de collectieve velden en deze ten eigen nutte bebouwden.

De overschotten dezer producten konden zij tegen vrije prijzen op de zwarte markt verkopen. De overheid deed een oogje toe. De regering is er toen later toe overgegaan, commerciële winkels in te stellen, waar zulke producten konden worden verkocht. Daarmede werd dus die zwarte handel als het ware gelegaliseerd. Na de oorlog is men er in geslaagd de prijzen in deze winkels, die in de oorlog 30 tot 50 maal zo hoog waren als de prijzen voor de gedistribueerde goederen, terug te brengen tot ongeveer het tienvoudige van de officiële prijzen. Maar desondanks zijn de prijzen voor de lage inkomens nog veel te hoog. Het voornemen om de distributie voor de eerste levensbehoeften op te heffen heeft men tot nu toe niet kunnen uitvoeren. Vermoedelijk zal dit niet eerder dan het volgende jaar mogelijk zijn. De toestand voor de lage inkomens is nog moeilijker geworden, omdat in September de officiële prijzen in één slag werden verdrievoudigd. De bedoeling is dus blijkbaar om de beide prijsniveaux tot elkander te brengen. In dit licht beschouwd komen de getroffen maatregelen er op neer, dat de regering is overgegaan tot een inwendige devaluatie van de valuta, terwijl de buitenlandse waarde, voor zover men daarvan kan spreken „onveranderd bleef (ongeveer 80 Zw. centimes per Roebel).

De gemelde prijsverhoging kon natuurlijk niet worden doorgevoerd zonder tegelijkertijd de lonen te verhogen. Er werden voor de lonen en salarissen, die niet meer bedragen dan Rbl. 900 per maand, trapsgewijze verhogingen toegekend, maar de omvang daarvan is van dien aard, dat slechts ongeveer de helft wordt gedekt van de meerdere uitgaven door de hogere prijzen der gedistribueerde goederen. Hieruit blijkt dus wel, dat de wijziging der prijsstructuur de brede massa in een veel ongunstiger positie heeft gebracht, terwijl zo-a's gezegd de hogere inkomens juist profiteren.

DUITSE GEHEIME WAPENS.

Een officieel Noordamerikaans rapport betreffende onderzoekingen, welke gedurende de oorlog in Duitsland zijn gedaan op luchtvaartgebied, geeft een overzicht van de verschillende Duitse geheime wapens en somt er van deze niet minder dan 136 op. Het noemt in de eerste plaats een ontwerp voor een bommenwerper, sneller dan het geluid, die zou opereren op 250 km. oogte. Een ander nog niet voltooid ontwerp betreft een gevleugelde raket, welke in de vlucht kleinere raketten afschiet, die voortgaan met een snelheid van tegen de 1000 km. per uur; die wapen zou doelen op 5000 km. afstand kunnen bereiken.

Wat de athodyd betreft, die in Amerika nu pas het stadium van practische proefneming bereikt, werd in Duitsland al in 1944 geëxperimenteerd met zulk een „vliegende buis". Voorts trekken aandacht: „Enzian", een door middel van radio bestuurde gevleugelde raket, bestemd om bommenwerpersformaties uiteen te slaan; „Wasserfall", een met radar gerichte luchtafweer-raket van de grootte van de V-2; „Ruhrstahl", een door vliegtuigen te lanceren raketbom, die bestuurd wordt uit het vliegtuig, waarmede het door twee draden van 6.5 km. lengte verbonden blijft; „Fritz X", een met radio bestuurde pantser doordringende bom, die reeds gebruikt is bij een bombardement op geallieerde schepen in Salerno.

In ondergrondse fabrieken in Nordhausen waren in Januari 1945 reeds luchtdoelraketten in massa-productie aangemaakt.

Ten slotte is vastgesteld, dat 10.000 V-2's werden gefabriceerd.

Andere publicaties vertellen ons nog nadere bizonderheden van de athodyd (afkorting van: aero-thermo-dynamic duct), ook wel „ramjet" genoemd.

U kent toch het principe van de athodyd? Hele is niet anders dan een grote holle kogel, die reeds met grote snelheid voortgaat; de lucht, welke met grote kracht aan de voorzijde binnenstroomt wordt in een vernauwing samengeperst, krijgt een hoge temperatuur, en men behoeft dan daar slechts brandstof in te spuiten om te bewerkstelligen, dat het gasmengsel met grote snelheid de buis aan de achterzijde verlaat, waarmede eenzelfde voortstuwingskracht als de straalgasturbines verkregen is.

Het principe is zo eenvoudig als het maar zijn kan! Maar het grote probleem is, dat de athotyd al een grote snelheid moet hebben, en bij het starten moet men dus over een andere voortstuwingskracht beschikken om het toestel op de vereiste snelheid te brengen.

De Duitsers hebben experimenten genomen met een Do-217, waar een grote athodyd opgebouwd was. Daarnaast hebben verschillende vliegtuigconstructeurs ontwerpen voor speciale athodydvliegtuigen gemaakt. Het meest opvallend was een Focke-Wulf met twee athodyds aan het staartstuk bevestigd; op lage hoogte zou het toestel een snelheid van 1100 km. per uur halen, en het moest in staat zijn om in minder dan 2½ minuut naar 12 km. hoogte te klimmen. Ook Heinkel en Skoda hebben athodyd-toestellen ontworpen. Messerschmitt heeft de Me-262 willen veranderen door de twee turbines door athodyds te vervangen, maar dit ontwerp heeft naar het schijnt geen bevredigende resultaten gehad.

(De vliegende Hollander)

Oostenrijk onder druk

De economische toestand in Oostenrijk is uiterst critiek. In normale omstandigheden — indien men althans de voor de oorlog bestaande situatie in dit land, dat ook toen niet uit eigen kracht kon bestaan, normaal mag noemen — zou Oostenrijk al moeite genoeg hebben het hoofd boven water te houden. Thans, nu een deel der mannelijke bevolking nog in krijgsgevangenschap verkeert, het land door de oorlog geteisterd is en het ook nog de kosten voor bezettende legers moet opbrengen, stagneert het economisch leven er zo goed als geheel met alle, ook politieke, gevolgen van dien. De voedselvoorziening dreigt althans in het Oostelijk deel van Oostenrijk geheel spaak te lopen. De fabrieken, die nog draaien, werken op halve kracht en met uitzondering van enkele internationale treinen en die welke voor de bevoorrading van Wenen wel moeten gehandhaafd worden, is het spoorwegverkeer verlamd tengevolge van gebrek aan steenkool.

Dezer dagen is de Bondsraad voor het eerst sinds vele jaren in geheime vergadering bijeen geweest om over de toestand te beraadslagen en bij die gelegenheid zal de tegenwoordige Oostenrijkse regering ongetwijfeld enige harde noten te kraken hebben gekregen wegens haar passieve houding en haar gebrek aan initiatief om „aux grands maux grands remèdes" toe te passen.

Eerlijkheidshalve zal men echter moeten toegeven, dat de Oostenrijkse regering door de omstandigheden aan handen en voeten gebonden is en dus niet veel gelegenheid krijgt krachtige maatregelen te nemen.

Haar eerste verlangen is ongetwijfeld om thans, anderhalf jaar na het einde van de oorlog, verlost te worden van de vreemde bezettingstroepen, in het bizonder van de Russen, die het land op het ogenblik meer kosten dan die van de drie overige geallieerden tezamen. Van Franse, Engelse en Noordamerikaanse zijde schijnt men wel bereid te zijn aan dit verlangen tegemoet te komen, ook al omdat Oostenrijk in tegenstelling tot Duitsland een eigen, door de geallieerden erkende regering bezit en er eigenlijk geen reden meer bestaat de militaire bezetting van het land nog langer te laten duren. Men is van die zijde bereid nog verder te gaan en Oostenrijk positief te helpen. De Oostenrijkse minister van buitenlandse zaken, Gruber, die momenteel in Washington vertoeft, schijnt zelfs de toezegging te hebben gekregen, dat de Verenigde Staten bereid zijn een lening aan Oostenrijk van 125 tot 150 millioen dolars in overweging te nemen.

Intussen zal alles afhangen van de vraag of ook de Russen bereid zullen zijn hun troepen uit Oostenrijk terug te trekken en de door hen in beslag genomen Oostenrijkse eigendommen terug te geven.

Tot dit laatste hebben zij zich bereid verklaard, mits bewezen kan worden, dat het in beslag genomen z.g. Duitse bezit voor de Anschlusz in 1938 in Oostenrijkse handen is geweest. In verschillende gevallen heeft een dergelijke restitutie reeds plaats gehad. O.m. heeft de Katholieke „Duitse orde" een haar toebehorend landgoed terug ontvangen. Eveneens kan de teruggave worden verwacht van verschillende industriële ondernemingen, die met Frans en Noordamerikaans kapitaal werkten. Omtrent de olievelden van Zisterdorf is echter nog geen beslissing genomen en de opbrengst daarvan vormt het enige ruilartikel, waarover Oostenrijk op het ogenblik kan beschikken en waarmee het de import b.v. van steenkool uit Polen en Tsjechoslowakije zou kunnen bekostigen. Zo de Russen al niet van plan zijn het beslag op deze oliebronnen te handhaven, het is geenszins ondenkbaar, dat zij er gebruik van zullen maken om druk uit te oefenen op de Oostenrijkse regering, opdat deze naar Westers georiënteerde politieke koers zal wijzigen.

De meest natuurlijke oplossing van het Oostenrijkse probleem zou onteraard liggen in de vrijwillige vorming van een federatie van Donaustaten, die alle vroegere Hagsburgse landen zou omvatten en waarin Oostenrijk een volwaardige plaats zou innemen. Maar het vooruitzicht daarop is thans, jammer genoeg, twijfelachtiger dan ooit.

(De Tijd).

